

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΕΙΟ ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ

Το παράδοξο για την πόλη των Σερρών είναι ότι μέχρι σήμερα δε βρέθηκε κανένα νόμισμα να κόπηκε και να κυκλοφόρησε στις Σέρρες, ή και ν' αναφέρεται σ' αυτή την πόλη. Και αυτό ίσως να συμβαίνει, επειδή τα παλιά νομίσματα ήταν χωρίς επιγραφές, ή και ίσως δεν έτυχε να βρεθεί τέτοιο νόμισμα ακόμη. Το γεγονός αυτό μας δημιουργεί πολλά ερωτηματικά, γιατί στα βουνά της περιοχής των Σερρών, από την αρχαία εποχή ακόμη υπήρχαν αργυρωρυχεία και ορυχεία χαλκού που παρήγαγαν και διέθεταν άφθονα μέταλλα, που αποτελούσαν την πρώτη ύλη για την κοπή νομισμάτων. Κατά δεύτερο λόγο η πόλη των Σερρών, πάντοτε υπήρξε, μεγάλη πολιτεία, πλούσια και ονομαστή, γεγονός που δεν δικαιολογεί τη μη έκδοση και κυκλοφορία αυτόνομων νομισμάτων. Γιατί μικρότερες πόλεις και οικισμοί ακόμη γύρω από την πόλη των Σερρών έκοψαν κατά καιρούς αξιόλογα νομίσματα, η δε περιφέρεια των Σερρών είναι από τις πρώτες ευρωπαϊκές περιοχές, εξαιτίας της αφθονίας των μετάλλων της, που κυκλοφόρησε τόσα άφθονα και διαφορετικά αρχαία νομίσματα που σήμερα θεωρούνται από τους νομισματολόγους εξαιρετικά σημαντικά και σπάνια.

Μετά την κατάληψη της πόλης των Σερρών από τους Μακεδόνες και στη συνέχεια από τους Ρωμαίους και τους Βυζαντινούς, το δικαίωμα έκδοσης νομισμάτων είχαν ορισμένες μονάχα πόλεις, όπως η Αμφίπολη, η Θεσσαλονίκη, η Βέροια.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία άρχισε με τον Οσμάν τον Α' που είναι και ο ιδρυτής της δυναστείας των Σουλτάνων το 1299 (699 έτος Εγήςρας) και έπαψε να υπάρχει με την καθαίρεση του Μωάμεθ του ΣΤ' το 1922 (1341).

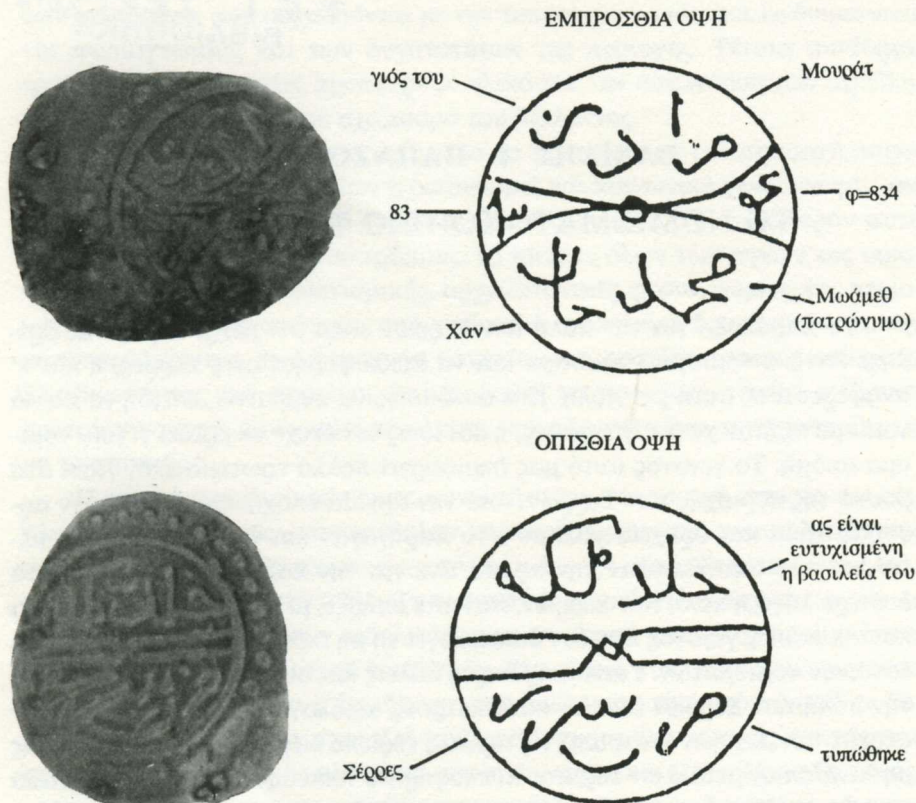
Στα 625 χρόνια της ύπαρξής της, η Οθωμανική Αυτοκρατορία έκοψε και κυκλοφόρησε χιλιάδες χρυσά, αργυρά και χάλκινα νομίσματα, σε διάφορες παραστάσεις και σε πάρα πολλά νομισματοκοπεία της.

Το 1362 (763) στο Σουλτανικό θρόνο ανέβηκε ο Μουράτ ο Α' που την ίδια χρονιά κατέλαβε την Αδριανούπολη και στη συνέχεια το 1366 (767) την έκανε πρωτεύουσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Το 1371 (772) ο Μουράτ ο Α' νίκησε τους Σέρβους στον ποταμό Έβρο, με αποτέλεσμα να περιέλθουν στους Οθωμανούς οι Σέρρες, το Σιδηρόκαστρο, η Ζίχνη, η Δράμα, η Καβάλα κλπ.

Στην Αδριανούπολη το 1410 (813) κόβονται τα πρώτα νομίσματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, επί Ευρωπαϊκού εδάφους τα ασημένια Άκτσε.

Το 1419 (822) και επί βασιλείας τώρα του Σουλτάνου Μωάμεθ του Α' εγκαθίσταται στις Σέρρες και άρχισε να λειτουργεί μεγάλο και σύγχρονο για

Άκτσε, ασημένιο νόμισμα του Μουράτ του Β' 1422-1453 μ.Χ. Από το Νομισματοκοπείο των Σερρών.

την εποχή εκείνη, Νομισματοκοπείο που κόβει τα πρώτα στις Σέρρες αργυρά Άκτσε, διαμέτρου 14 χιλ. και βάρους 1,15 γραμμαρίων για τις ανάγκες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Από το γεγονός της λειτουργίας στις Σέρρες Νομισματοκοπείου, μια συνοικία επί Τουρκοκρατίας ονομαζόταν Ζαράπ Χανέ - Νομισματοκοπείο.

Έτσι λοιπόν το Νομισματοκοπείο της πόλης των Σερρών λειτούργησε για ένα μακρύ χρονικό διάστημα, διακοσίων χρόνων στην ομώνυμη συνοικία της πόλης, που βρισκόταν προς το βόρειο τείχος της πόλης, κοντά στο παραπόρτιο και κοντά στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου και της Αγίας Μαρίνας που βρισκόταν στην ίδια αυλή και τροφοδότησε ολόκληρη την Οθωμανική Αυτοκρατορία, με πολύ μεγάλο αριθμό νομισμάτων. Συγκεκριμένα κόπηκαν και κυκλοφόρησαν τέσσερα χρυσά Αλτίν, εικοσιτέσσερα αργυρά Άκτσε και δύο χάλκινα Μαγκίρ σε πολλά εκατομμύρια αντίτυπα.

Η λειτουργία του Οθωμανικού Νομισματοκοπείου στην πόλη των Σερρών από τα πρώτα που ιδρύθηκαν, στη νεοσύστατη τότε αυτοκρατορία και η εγκατάσταση ενός τέτοιου ιδρύματος, μαρτυρεί χωρίς αμφιβολία τη σημασία που εξακολούθησε να έχει η πόλη και μετά την κατάκτηση, σαν μεγάλο διοικητικό, παραγωγικό και οικονομικό κέντρο της Μακεδονίας. Η λειτουργία του

Νομισματοκοπείου της πόλης των Σερρών που άρχισε από το 1419 (822) από τη βασιλεία του Σουλτάνου Μωάμεθ του Α΄ (Μουσταφά Τζελεμπί) και σταμάτησε να υπάρχει μετά το 1618 (1027) έως τη βασιλεία του Σουλτάνου Οσμάν του Β΄ που κόβεται και το τελευταίο αργυρό Άκτσε νόμισμα, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας των χρόνων εκείνων και στις απαιτήσεις της εποχής και μάλιστα στη χρηματοδότηση των συνεχών και μακροχρόνιων πολέμων που έκανε η νεοσύστατη Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Το 1419 (822), επί βασιλείας τώρα του Μεχμέτ του Α΄ Τζελεμπί, κόβονται στο Νομισματοκοπείο των Σερρών και κυκλοφορούν δύο αργυρά νομίσματα Άκτσε το ένα διαμέτρου 15 χιλιοστών και βάρους 1,12 γραμμαρίων και το άλλο το 1421 (824) διαμέτρου 13 χιλιοστών και βάρους 1,15 γραμμαρίων.

Ο επόμενος Σουλτάνος Μουράτ ο Β΄ έκοψε ασημένια Άκτσε στις Σέρρες το 1421 (824) που έχουν διάμετρο 14 χιλιοστά και βάρος 1,17 γραμμάρια και το 1445 (829) ασημένια Άκτσε σε τέσσερις παραλλαγές, με αντίστοιχες διαμέτρους 15, 14, 12 και 11 χιλιοστών και βάρους 1,13, 1,12, 1,15 και 1,05 γραμμαρίων. Επίσης έκοψε και χάλκινα νομίσματα Μανγκίρ, το 1423 (826), διαμέτρου 16 χιλιοστών και βάρους 2,55 γραμμαρίων και το 1424 (827) διαμέτρου 18 χιλιοστών και βάρους 2,62 γραμμαρίων.

Ο Μωάμεθ ο Β΄ ο Πορθητής (Μεχμέτ Β΄) που διαδέχτηκε στο θρόνο τον Μουράτ τον Β΄, έκοψε στο Νομισματοκοπείο των Σερρών αργυρά νομίσματα Άκτσε το 1444 (848), το 1461 (865) δύο παραλλαγές νομισμάτων και το 1470 (875), με διαμέτρους 11, 12, 11 και 11 χιλιοστών, βάρους 1, 1, 0,90 και 0,90 γραμμαρίων. Επί των ημερών του Πορθητού κόπηκαν για πρώτη φορά Οθωμανικά νομίσματα και στην Κωνσταντινούπολη. Τα νομίσματα αυτά ήταν χρυσά Αλτίν, ασημένια των 10 Άκτσε και του ενός Άκτσε.

Το 1481 (886) κόπηκαν επίσης στις Σέρρες και συγχρόνως με την Κωνσταντινούπολη χρυσά νομίσματα Αλτίν, διαμέτρου 20 χιλιοστών και βάρους 3,50 γραμμαρίων, από το διάδοχο του Μωάμεθ του Β΄ Βαγιαζίτ (Bayezid II) Σενέ.

Ο γιος του Βαγιαζίτ, ο Σελήμ ο Α΄ που τον διαδέχτηκε στο θρόνο έκοψε στις Σέρρες το 1512 (918) αργυρά νομίσματα Άκτσε διαμέτρου 12 χιλιοστών και βάρους 0,70 γραμμαρίων.

Τα νομίσματα των πρώτων Σουλτάνων ήταν μόνο ασημένια και στην αρχή κυκλοφόρησαν νομίσματα του 1 των 2 και των 5 Άκτσε, που οι Ευρωπαίοι τα έλεγαν Άσπερ πιθανώς από το Βυζαντινό Άσπρον. Στη συνέχεια κόπηκαν χρυσά και χάλκινα νομίσματα, που η περιεκτικότητα στο κύριό τους μέταλλο δε διέφερε και διατηρήθηκε σταθερά επί πολλά στη συνέχεια χρόνια.

Όλα σχεδόν τα νομίσματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αναγράφουν τη χρονολογία αναρρήσεως του Σουλτάνου που βασιλεύει την εποχή της κοπής του νομίσματος, το ονοματεπώνυμό του, τίνος γιος ήτο και τον τίτλο του. Στην πίσω όψη τα Σερραϊκά νομίσματα φέρουν την έδρα του Νομισματοκοπείου (κόπηκε στις Σέρρες) και την επιγραφή: *Ας είναι ευτυχημένη η βασιλεία του, ή Έστωσαν ένδοξοι οι κατακτήσεις αυτού, εκόπη εν Σέρρες* (Άζε

νασάρουχου ντάραμπε φι Σύροζ).

Από το 1703 (1115) και μετά τα νομίσματα έχουν στην κύριά τους όψη την τούφρα (την υπογραφή και τα λοιπά στοιχεία του Σουλτάνου) όπως επί παραδείγματι: *Αβδούλ Χαμίτ Σουλτάνος, γιος του Αχμέτ ο πάντοτε νικηφόρος.*

Η λειτουργία του Οθωμανικού Νομισματοκοπείου των Σερρών, που όπως είδαμε ήταν από τα πρώτα νομισματοκοπεία που ιδρύθηκαν στη νεοσύστατη τότε αυτοκρατορία, εγένετο σύμφωνα με τους όρους του κανονισμού λειτουργίας, ειδικά του Νομισματοκοπείου των Σερρών, και σύμφωνα με την παλιά συνθήκη χωρίς να εισάγουν αλλαγές. Κάθε τι που συνέβαινε στο Νομισματοκοπείο των Σερρών, γνωστοποιείτο στο Σουλτάνο, ή και για οιοδήποτε θέμα εξητείτο η άδειά του. Η διοίκηση του Νομισματοκοπείου των Σερρών εγένετο κατ' άσφογο τρόπο, τα δε όργανα διοίκησης, στη λειτουργία του ιδρύματος, ήταν ο Εμίνης που στη θέση αυτή τον διόριζε ο Σουλτάνος με το Βεράτι (διοριστήριο έγγραφο). Ο Εμίνης (Emin) ήταν ο Διευθυντής του Νομισματοκοπείου, ο οικονομικός διαχειριστής, το πρόσωπο της εμπιστοσύνης της Πύλης, επιφορτισμένος με την επιτήρηση, διαχείριση και καλή λειτουργία του Νομισματοκοπείου (Darbhkane).

Άλλα πρόσωπα στη διοίκηση του Νομισματοκοπείου ήταν ο Αμίλ (Amil) επιφορτισμένος με τη διαχείριση των κτημάτων που ανήκουν στο κράτος, ή τους φόρους για ορισμένη περίοδο από εκμισθώσεις.

Ο Σαχίμπ-ι αγιάρ (Sahibi-i ayar) δημόσιος λειτουργός επιφορτισμένος με την κοπή των νομισμάτων και τη δοκιμασία των κοματιών. Οι αρχιτεχνίτες: Κασαμτζής (Qasnam) έκοβε τα φύλλα του ασημιού σε τετράγωνα. Ο Κελμπετεύντζής (Kelbeteyn-dji) που με μια ψαλίδα έκοβε τις ακμές και λείαινε τα τετράγωνα για νομισματοκοπή. Ο Τουγκραντζής (Tuqhrandji) που τύπωνε την τούγκρα, το έμβλημα της Οθωμανικής αρχής. Ο Κελεντάρης (Kehledar) έκανε τον έλεγχο της καλής εκτύπωσης και ο Σικκεντάρης (Sikkedar) που ήταν επιφορτισμένος με την εφαρμογή του εγκολαπτήρα.

Ο Εμίνης και ο Σαχίμπ-ι αγιάρ με αυστηρότητα επαγρυπνούν στο ζύγισμα του ασημιού, που γίνεται με μεγάλη ακρίβεια και φέρεται στο Νομισματοκοπείο για εκτύπωση. Το ζυγισμένο ασήμι μεταφέρεται στο χυτήριο, όπου θα επιτηρείται η διαδικασία της τήξης και το χύσιμο στα καλούπια, για να αποτραπούν οι κλοπές και οι απάτες.

Μετά την τήξη του ασημιού στον κάδο, χύνεται στα καλούπια για να γίνουν οι πλάκες. Όταν τελειώσει η κοπή των νομισμάτων στο Νομισματοκοπείο, ο Εμίνης θα σφραγίσει τον εγκολαπτήρα με τη σφραγίδα του και θα τον κλείσει μέσα στο θησαυροφυλάκειο. Στη συνέχεια ο Εμίνης θα παραδώσει σφραγισμένο στο Νομισματοκοπείο το λυωμένο ασήμι που θα πρέπει να κατεργασθεί επί τόπου. Η σφραγίδα θα καταστραφεί, το ασήμι θα παραδοθεί στον Κασαμτζή, μετά στον Κελμπετεύντζή, μετά στον Τουγκρατζή, μετά στον Κελεντάρ και στο τέλος στον Σικκεντάρ. Όταν τελειώσει η νομισματοκοπή ο Εμίνης παρουσία τώρα αντιπροσώπου του Καδή (Δικαστή) σφραγίζει όλα τα Άκτσε που κόπηκαν και τα οδηγεί στη ζυγαριά για την εξακρίβωση του βάρους και στη συνέχεια την καταστροφή της σφραγίδας. Η διαδικασία όλη τε-

λειώνει με τη σύνταξη από τον Εμίνη ενός πρακτικού, όπου καταχωρούνται με τρόπο λεπτομερή όλες οι εργασίες που απαριθμούνται πιο πάνω και που εκπληρώθηκαν σύμφωνα με το καταστατικό λειτουργίας του Νομισματοκοπείου και σύμφωνα με τις συνθήκες.

Το 1478 μ.Χ. (882) κατά τη βασιλεία του Μωάμεθ Β΄ του Πορθητή εμφανίζονται χρυσά νομίσματα, που κόβονται από τα νομισματοκοπεία των Σερρών, της Αδριανούπολης, της Κωνσταντινούπολης και της Σιδηροκάυσια, ονομάζονται Sultanis, έχουν διάμετρο 22 χιλιοστά και βάρος 3,50 γραμμάρια και είναι όμοια και αντίγραφα. Προφανώς βασίζονται στο Βενετσιάνικο δουκάτο, που για πολλά χρόνια, μετά την Άλωση κοβόταν από τα παραπάνω Νομισματοκοπεία. Οι κοπές αυτές σταμάτησαν με τη Βενετο-Τουρκική Συνθήκη του 1479 και οι Οθωμανοί τα ονόμαζαν Frenqui filori ή Afluri. Φέρουν τον προσωπικό έπαινο του Μωάμεθ Β΄: *Αυτός που έκοψε το Ακτινοβόλο* (δηλ. το χρυσό αυτό νόμισμα), *Κύριος της Δόξας και της Νίκης σε Στεργιά και θάλασσα*. Και την επίκληση: *Η Νίκη του ας είναι ένδοξη*.

Με την άνοδο στο σουλτανικό θρόνο του γιου του Σελήμ, του Σουλεϊμάν του Α΄ του Μεγαλοπρεπή, το 1520 (926) που ήταν και ο σπουδαιότερος σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, άρχισε και η λειτουργία του Νομισματοκοπείου της Σιδηροκάυσια, στο οποίο κόπηκαν χρυσά Αλτίν και ασημένια Άκτσε. Την ίδια χρονιά, το 1520 μ.Χ., στο Νομισματοκοπείο των Σερρών κόπηκαν τρεις παραλλαγές νομισμάτων, ένα χρυσό Αλτίν διαμέτρου 20 χιλιοστών και βάρους 3,50 γραμμαρίων και δύο αργυρά Άκτσε διαμέτρου 12 και 11 χιλιοστών και βάρους 0,70 και 0,68 γραμμαρίων αντίστοιχα.

Ο γιος του Σουλεϊμάν ανέβηκε στο σουλτανικό θρόνο σαν Σελήμ ο Β΄ το 1566 (974) και κατά τη διάρκεια της βασιλείας του, κόπηκαν χρυσά Αλτίν στις Σέρρες, στη Σιδηροκάυσια και στη Χίο.

Το Σερραϊκό χρυσό νόμισμα Αλτίν είχε διάμετρο 21 χιλιοστά και ζύγιζε 3,40 γραμμάρια. Την ίδια χρονιά στις Σέρρες και στη Σιδηροκάυσια κόπηκαν ασημένια Άκτσε, που τα Σερραϊκά κυκλοφόρησαν σε τρεις παραλλαγές με διάμετρο 10, 12, 12 χιλιοστά και βάρος 0,55, 0,52 και 0,65 γραμμάρια αντίστοιχα.

Ο Μουράτ ο Γ΄ που στο σουλτανικό θρόνο διαδέχτηκε τον Σελήμ τον Β΄ έκοψε νομίσματα Αλτίν και Άκτσε το 1574 (982) συγχρόνως την ίδια χρονιά στις Σέρρες, στη Σιδηροκάυσια, στη Θεσσαλονίκη και στη Χίο. Στις Σέρρες έκοψε ένα μόνο χρυσό Αλτίν, διαμέτρου 22 χιλιοστών και βάρους 3,50 γραμμαρίων, καθώς και τρία Άκτσε αργυρά με διαμέτρους 10, 11, 13 χιλιοστών και βάρους 0,40, 0,36 και 0,68 γραμμαρίων αντίστοιχα.

Ο επόμενος σουλτάνος Μωάμεθ ο Γ΄ (Μεχμέτ Γ΄) το 1595 (1003) έκοψε στο Νομισματοκοπείο των Σερρών ένα αργυρό Άκτσε διαμέτρου 13 χιλιοστών και βάρους 0,32 γραμμαρίων.

Ο σουλτάνος Αχμέτ ο Α΄ που διαδέχτηκε τον Μεχμέτ τον Γ΄ στο σουλτανικό θρόνο το 1603 μ.Χ. (1012) στο Νομισματοκοπείο των Σερρών έκοψε αργυρό Άκτσε που έχει διάμετρο 12 χιλιοστά και βάρος 0,27 γραμμάρια.

Τέλος ο Οσμάν ο Β΄ το 1618 (1027) κόβει το τελευταίο νόμισμα αργυρό Άκτσε στις Σέρρες, που έχει διάμετρο 11 χιλιοστά και βάρος 0,30 γραμμάρια.

ΟΘΩΜΑΝΙΚΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΕΙΟ
ΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1499 ΕΩΣ ΤΟ 1618

Α/Α	ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ	ΕΤΟΣ ΕΓΗΡΑΣ	ΕΤΟΣ ΕΥΡΩΠ.	ΜΕΤΑ- ΤΑΛ.	ΤΟΥΡΚ. ΟΝ.	ΔΙΑΜ.	ΒΑ- ΡΟΣ
1	MUSTAFA GELEBI	H. 822-825	1419-1422	AR	ΑΚΤΣΕ	14	1,15
2	MEHMET I.	816-824	1413-1421	AR	ΑΚΤΣΕ	13	1,15
3		822	1419	AR	ΑΚΤΣΕ	15	1,12
4	MURAT II.	824-848	1421-1444	AR	ΑΚΤΣΕ	14	1,17
5		849-855	1445-1451	AR	ΑΚΤΣΕ	15	1,13
6		849	1445	AR	ΑΚΤΣΕ	14	1,12
7		849	1445	AR	ΑΚΤΣΕ	12	1,15
8		849	1445	AR	ΑΚΤΣΕ	11	1,05
9		826	1423	ΑΕ	ΜΑΝΓΚΙΡ	16	2,55
10		827	1424	ΑΕ	ΜΑΝΓΚΙΡ	18	2,62
11	MEHMET II.	848	1444	AR	ΑΚΤΣΕ	11	1,00
12		865	1461	AR	ΑΚΤΣΕ	12	1,00
13		865	1461	AR	ΑΚΤΣΕ	11	0,90
14		875	1470	AR	ΑΚΤΣΕ	11	0,90
15	BAYEZID II.	886	1481	ΑΥ	ΑΛΤΙΝ	20	3,50
16	(SULTAN SELIM)	918	1512	AR	ΑΚΤΣΕ	12	0,70
17	SULEYMAN I.	926	1520	AR	ΑΚΤΣΕ	12	0,70
18	(SULTAN SELIM)	926	1520	ΑΥ	ΑΛΤΙΝ	20	3,50
19		926	1520	AR	ΑΚΤΣΕ	11	0,68
20	SELIM II.	974	1566	ΑΥ	ΑΛΤΙΝ	21	3,40
21		974	1566	AR	ΑΚΤΣΕ	10	0,55
22		974	1566	AR	ΑΚΤΣΕ	12	0,52
23		974	1566	AR	ΑΚΤΣΕ	12	0,65
24	MURAT III. SIROS	982	1574	ΑΥ	ΑΛΤΙΝ	22	3,50
25		982	1574	AR	ΑΚΤΣΕ	10	0,40
26		982	1574	AR	ΑΚΤΣΕ	11	0,36
27		982	1574	AR	ΑΚΤΣΕ	13	0,68
28	MEHMED III.	1003	1595	AR	ΑΚΤΣΕ	13	0,32
29	AHMED I.	1012	1603	AR	ΑΚΤΣΕ	12	0,27
30	OSMAN II.	1027	1618	AR	ΑΚΤΣΕ	11	0,30

ΧΑΛΚΙΝΑ	2
ΑΡΓΥΡΑ	24
ΧΡΥΣΑ	4
Σύνολο	30

Μετά το 1623 (1032) κανένα νόμισμα δεν εμφανίζεται που να προέρχεται από τα Μακεδονικά Νομισματοκοπεία. Έτσι, από την εποχή αυτή και μετά παύει να υπάρχει το Νομισματοκοπείο των Σερρών, που τόσα συνέβαλε στα πρώτα χρόνια της νεαρής Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στη μετέπειτα πορεία της. Αυτό συνέβη σχεδόν στο σύνολο των ευρωπαϊκών επαρχιακών νο-

μισματοκοπειών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που διέκοψαν τη λειτουργία τους στα χρόνια της βασιλείας του Σουλτάνου Μουράτ του Δ' (1623-1640).

Το Νομισματοκοπείο των Σερρών είναι το πρώτο από τα νέα ευρωπαϊκά νομισματοκοπεία, που από την ίδρυσή του, λειτούργησε με εντονώτατο ρυθμό, με μεγάλη παραγωγή σε άφθονα νομίσματα και με μεγάλη ποικιλία νομισματικών τύπων και αριθμό τεμαχίων.

Τα νομίσματα των πρώτων Σουλτάνων που κυκλοφόρησαν από το Νομισματοκοπείο των Σερρών ήταν μόνο ασημένια και στη συνέχεια κόπηκαν χρυσά Αλτίν και χάλκινα Μανγκίρ. Μετά όμως από τους πρώτους Σουλτάνους, σαν βασική νομισματική μονάδα, καθιερώθηκε η πιάστρα *τουρκικά κουρούς* που είχε αξία 40 παράδων ή 120 Άκτσε (1 παράς είχε αξία 3 Άκτσε). Στη συνέχεια καθιερώθηκε για πρώτη φορά νέα νομισματική μονάδα το 1115 (1703) το Ζόλτα με αξία ίση με τα 3/4 της αξίας της πιάστρας, δηλαδή 30 παράδες. Με τη νομισματική όμως μεταρρύθμιση το 1260 (1844) καθιερώθηκε νέα σειρά νομισμάτων, τα μετζήτια.

Τέλος, πρέπει να πούμε ότι και οι καλλιτέχνες και οι χαράκτες του Νομισματοκοπείου των Σερρών απολάμβαναν πολύ μεγάλης καλλιτεχνικής ελευθερίας όταν ετοίμαζαν τις μήτρες του Νομισματοκοπείου.

Η μελέτη των νομισμάτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, εκτός από το ειδικό ενδιαφέρον που έχουν για τους ερευνητές, έχουν αναμφισβήτητη και γενικότερο ενδιαφέρον, γιατί φωτίζουν πολλές πτυχές της ιστορίας των χρόνων που το έθνος έζησε υπόδουλο κάτω από το βαρύ ζυγό των Οθωμανών.

Η Σερραϊκή συνοικία Ζαράπ-Χανέ, Νομισματοκοπείο, που βρισκόταν κοντά στην εκκλησία του Αγίου Αντωνίου, ζούσε σαν παράδοση μέχρι τις αρχές του αιώνα μας και η θύμισή της, ξαναφέρει στην επικαιρότητα το ξεχασμένο Νομισματοκοπείο των Σερρών.